

Χάσμα μεταξύ της σκηνής και του κοινού

>«Κύριος Επισκοπάκης» του Ανδρέα Μήτσου σε σκηνοθεσία Στέλιου Μάινα

Διασκευή: Ανδρέας Μήτσου
Σκηνοθεσία: Στέλιος Μάινας
Σκηνικά-κοστούμια: Αγγελική Αθανασιάδου
Πρωτότυπη μουσική: Πάνος Βασιλονικολός
Φωτισμοί: Νιάγκλας Φουτ
Παίζουν: Στέλιος Μάινας, Κάτια Σπερελάκη, Κώστας Καζανάς

Οι έμπειροι θεατές θεάτρου αναπτύσσουν την ικανότητα να συλλαμβάνουν το συναισθηματικό κλίμα στην αίθουσα και να ανταλλάσσουν με τους συνθεατές τους στο σκοτάδι και στη σιωπή της πλατείας τηλεπαθητικά μηνύματα αποδοκιμασίας ή επιδοκιμασίας σχετικά με τα διαδραματιζόμενα στη σκηνή. Αυτές οι «ενδοπλατειακές» σχέσεις είναι αντιστρόφως ανάλογες με το δεσμό που αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια της παράστασης μεταξύ της σκηνής και της πλατείας όσο πιο δυνατή είναι η εκ της σκηνής εκπορευόμενη μαγεία, τόσο διαλύονται η μεταξύ των θεατών αλληλεγγύη και η ομαδική ψυχολογική αντίσταση, τόσο παραδιδόμαστε μετά χαράς στην καθοδήγηση των δημιουργών.

Ο Στέλιος Μάινας έφερε σε μας την περσινή του παραγωγή, τον «Κύριο Επισκοπάκη», την οποία σκηνοθέτησε και στην οποία πρωταγωνιστεί, αλλά και υπήρξε αίτιος της μεταμόρφωσης του μυθιστορήματος του Ανδρέα Μήτσου σε θεατρικό έργο. Η διασκευή ανήκει στον συγγραφέα, αλλά ο Μάινας ήταν εκείνος που θεώρησε το συγκεκριμένο πεζογράφημα θεατρικά γόνιμο.

Προσωπικά πιστεύω το αντίθετο. Θεωρώ τον «Κύριο Επισκοπάκη» του Μήτσου θεατρικά άγιο, όχι επειδή δε συμπεριλαμβάνομαι στους θαυμαστές του μυθιστορήματος του Ανδρέου Μήτσου (οι οποίοι υπάρχουν και είναι πολλοί, μια και το βιβλίο πήρε το βραβείο των αναγνωστών το 2007), δεν έχει σημασία πώς εκτιμά κανείς την ποιότητα του πρωτότυπου πεζού κειμένου. Σημασία έχει η ιδιαίτερη ικανότητα των χαρακτήρων του έργου, των συμπεριφορών, των πράξεων και των διαλόγων τους, να μεταβούν από τη δισδιάστατη σελίδα του βιβλίου στην τρισδιάστατη σκηνή.

Αποσπασμένοι από το ιδιόμορφο, ποικιλοτρόπως φοβικό και ασφυκτικά αφηγηματικό, περιβάλλον του πεζού κειμένου, οι τρεις ήρωες του Μήτσου δεν μπορούν να αντέξουν το τεστ της τρίτης διάστασης. Στο πεζογράφημα ο συγγραφέας-πλάστης του κόσμου και των κατοικούντων σ' αυτόν πλασμάτων χρησιμοποιεί την ίδια ύλη και για τα δύο, οπότε υπάρχει μια δεδομένη αρμονία, υπάρχει εσωτερική λογι-

Αποσπασμένοι από το ιδιόμορφο, ποικιλοτρόπως φοβικό και ασφυκτικά αφηγηματικό, περιβάλλον του πεζού κειμένου, οι τρεις ήρωες του Μήτσου δεν μπορούν να αντέξουν το τεστ της τρίτης διάστασης.

κή. Στη σκηνή όμως το φως των προβολών, τα μάτια των θεατών, η συμβατικότητα του πειβάλλοντος απαιτούν από τους τρεις ήρωες να είναι επιβλητικά... πραγματικοί, να πείθουν, παρά και κόντρα στις παράξενες καταστάσεις τους, με την «υπαρκτότητά» τους, η οποία να διέπεται από μια δεδηλωμένη λογική, δική τους μεν, αλλά αισθητή στους θεατές. Αλλά ούτε ο παγιδευμένος στον εαυτό του Επισκοπάκης, ούτε η μοιραία Αντιγόνη, ούτε ο απεχθής Βούλγαρος Τοντόρ δεν καταφέρνουν να υπάρξουν θεατρικά.

Ούτε και οι τρεις ηθοποιοί βοήθησαν τους ήρωές τους δανειζοντάς την ανθρωπινή τους υπόσταση, αλλά σαν να μπερδεύτηκαν στις μεταφερόμενες από το πρωτότυπο πεζό περιγραφές. Η Κάτια Σπερελάκη χτίζει τη μορφή της Αντιγόνης πάνω σε δύο σταθερές, στο χαριτωμένο (στο βιβλίο!) ψεύδισμα και στην ακαταμάχητη (στο βιβλίο...) γοητεία. Ο Στέλιος Μάινας επιλέγει ως μέσο την ανεκφραστικότητα για να αποδώσει την αναποφασιστικότητα του Επισκοπάκη, οι θεατές όμως το εισπράττουν ως μονοτονία, πολύ βλαβερή για όλο το θέαμα, το οποίο, κατά τα άλ-

λα, στοχεύει στη μικτή αισθητική του ερωτικού δράματος και του ψυχολογικού/αστυνομικού θρίλερ (απόδειξη- οι βιντεοπροβολές στο κομματιασμένο σκηνικό). Ίσως ο Κώστας Καζανάς, παρ' όλη τη σατανική κακία του Βούλγαρου νταβαντζή/εκβιαστή, παρ' όλους τους φορτωμένους στη μορφή του μυθολογικούς συμβολισμούς (παρομοιάζεται με τον Πολύφημο), είναι πιο υπαρκτός στη σκηνή από τους άλλους δύο συμπρωταγωνιστές του.

Το πολλαπλής χρήσης αντικείμενο που μετατρέπεται (όχι εύκολα, αλλά προκαλώντας επιπρόσθετες στιγμές αμηχανίας) σε κρεβάτι του έρωτα, σε πάγκο κοσμηματοπωλείου, σε οδοντιατρική καρέκλα, υπογράφμιζε το κενό που βασίλευε στη σκηνή.

Επιστρέφοντας στην αρχή του σημειώματος, θέλω να επισημάνω ότι τα δυσδιάκριτα μηνύματα της παράστασης δεν μπορούσαν να διαπεράσουν το επικοινωνικό χάσμα που είχε δημιουργηθεί μεταξύ της σκηνής και του κοινού, το οποίο σίκωσε έναν αμυντικό τοίχο αδιαφορίας